

Byla C-401/23

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

Gavimo data:

2023 m. birželio 30 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Tribunal Judiciaire de Metz (Prancūzija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2023 m. gegužės 26 d.

Pareiškėjas:

Caisse autonome de retraite des chirurgiens-dentistes et des sages-femmes (CARCDSF)

Atsakovas:

E. D.

PRAŠYMAS PRIIMTI PREJUDICINĮ SPRENDIMĄ,

pateiktas

EUROPOS SĄJUNGOS TEISINGUMO TEISMUI

2023 m. gegužės 26 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Tribunal judiciaire de METZ, pôle social <...> (MECO baudžiamųjų bylų teismo socialinių bylų skyrius)

Bylos šalys:

Pareiškėjas: *CAISSE AUTONOME DE RETRAITE DES CHIRURGIENS-DENTISTES et des SAGES-FEMMES* (Odontologų-burnos chirurgų ir akušerių savarankiško pensijų draudimo fondas, CARCDSF) – <...> PARYŽIUS <...>

Atsakovas: E. D., gyvenantis Mozelio departamente <...>

1 <...> Ginčo faktinės aplinkybės

- 1.1 E. D. dirba odontologu-burnos chirurgu Prancūzijos teritorijoje, Mozelio departamente <...>.
- 1.2 Taigi pagal *Code de la sécurité sociale* (Socialinės apsaugos kodeksas) L 111–1 straipsnį jis privalo apsidrausti CARCDSF pagal pensijų socialinio draudimo tvarką ir mokėti atitinkamas įmokas.
- 1.3 E. D. ginčija šią pareigą ir nesumokėjo privalomųjų įmokų už 2019 ir 2020 m.
- 1.4 CARCDSF pateikė E. D. kelis pranešimus apie mokėtinas sumas, atitinkančias pareigą apsidrausti, o vėliau – du reikalavimus sumokėti įmokas.
- 1.5 E. D. pateikė prieštaravimą dėl šių reikalavimų ir kreipėsi į šį teismą, kad juos užginčytų.
- 1.6 E. D. teigia, kad nacionalinė teisė, kuria remiamasi prieš jį, prieštarauja Sąjungos teisei, kiek tai susiję su laisve teikti paslaugas, ir prašo teismo pateikti ESTT prejudicinius klausimus.

2 Ginčui taikytinos nuostatos

2.1 SESV 56 straipsnis [jo pirma ir antra pastraipos], kuriame numatyta <...>: *Pagal toliau išdėstytas nuostatas Sąjungoje uždraudžiami laisvės teikti paslaugas apribojimai, taikomi valstybių narių nacionaliniams subjektams, kurie yra įsisteigę kitoje valstybėje narėje negu valstybė, kurios subjektu yra asmuo, kuriam tos paslaugos teikiamos. Europos Parlamentas ir Taryba, sprenddami pagal įprastą teisėkūros procedūrą, šio skyriaus nuostatas gali taikyti ir paslaugas teikiantiems trečiosios šalies piliečiams, įsisteigusiems Sąjungoje.*

2.2 *Code de la sécurité sociale* (Socialinės apsaugos kodeksas) L. 111-1 straipsnyje nustatyta:

Socialinė apsauga grindžiama nacionalinio solidarumo principu.

Pagal ją kiekvienam nuolat ir teisėtai Prancūzijoje dirbančiam ar gyvenančiam asmeniui užtikrinamas ligos, motinystės ir tėvystės, šeimos ir savarankiško gyvenimo išlaidų padengimas.

Ja darbuotojams užtikrinama apsauga nuo bet kokio pobūdžio rizikos, dėl kurios jų pajamos gali būti sumažintos arba panaikintos. Ši garantija įgyvendinama suinteresuotiesiems asmenims dalyvaujant vienoje ar keliose privalomosiose socialinio draudimo sistemose.

Ja užtikrinama, kad būtų padengtos sveikatos priežiūros išlaidos, skiriama parama savarankiškumui užtikrinti, mokamos socialinio draudimo išmokos, visų pirma senatvės pašalpos, nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų atveju skiriamos išmokos, taip pat išmokos šeimai pagal šį kodeksą skiriamos laikantis tarptautinių konvencijų ir ES reglamentų nuostatų.

3 Prašymo priimti prejudicinį sprendimą PAGRINDIMAS

- 3.1** Pagal SESV 153 straipsnį socialinės apsaugos ir, nagrinėjamu atveju, socialinio draudimo bei pensijų sistemų veikimo organizavimas priklauso Europos Sąjungos valstybių narių kompetencijai, todėl Prancūzijos valstybė savo nacionalinėje teisėje gali nustatyti taisykles, susijusias su šių sistemų veikimu, įskaitant atitinkamų asmenų apdraudimą, iš kurio kyla pareiga mokėti įmokas.
- 3.2** Vis dėlto ši valstybėms narėms suteikta kompetencija turi atitikti Sąjungos teisę, įskaitant laisvę teikti paslaugas pagal SESV 56–62 straipsnius.
- 3.3** Socialinės apsaugos kodekso L 111–1 straipsnyje numatyta pareiga apsidrausti ir mokėti įmokas į CARCDSF valdomą pensijų sistemą yra SESV 56–62 straipsniuose numatytos laisvės teikti paslaugas išimtis, nes dėl jos įmokas mokančiam asmeniui neleidžiama pasirinkti kitos lygiavertės ar jo situacijai geriau pritaikytos išmokos.
- 3.4** Ši nacionalinė nuostata, kuria ribojamas nustatytas Sąjungos teisės principas, turi būti privalomasis bendrojo intereso pagrindas pagal ESTT jurisprudencijoje nustatytus kriterijus, iš kurių matyti, kad ji turi būti laikoma teisėta, pakankamai atitinkančia siekiamą tikslą, šiuo atveju – veikiant nuosekliai ir sistemingai, užtikrinti pensijų sistemos finansinę pusiausvyrą, ir galiausiai panaudoti griežtas priemones, būtinas norint ją pasiekti.
- 3.5** E. D. pagal statusą turi teisę pateikti klausimą dėl nacionalinės teisės nuostatos, kuria remiamasi prieš jį, nagrinėjamu atveju – Socialinės apsaugos kodekso L 111–1 straipsnio, pagal kurį taikoma pareiga mokėti įmokas į apibrėžtą ir nustatytą fondą – CARCDSF – atitikties Sąjungos teisei.
- 3.6** [ESS 19 straipsnio 3 dalimi] ir SESV 267 straipsniu nacionaliniams teismams suteikiama galimybė tokiu atveju, kaip nagrinėjamas šioje byloje, kai priimti sprendimai gali būti skundžiami pagal nacionalinę teisę, pateikti ESTT prejudicinius klausimus dėl Sąjungos institucijų, įstaigų ar organų priimtų aktų aiškinimo ar galiojimo.
- 3.7** Teismui nežinoma, ar egzistuoja ESTT jurisprudencija, kurioje būtų atsakyta į klausimą dėl iš nacionalinės teisės kylančios pareigos prisijungti prie tam tikros Prancūzijos pensijų sistemos ir mokėti jai įmokas atitikties Sąjungos teisėje numatytai laisvei teikti paslaugas, atsižvelgiant į [E. D.] pareikštą

- prieštaravimą dėl nuolatinio nagrinėjamos sistemos deficito. CARCDSF nenurodo ESTT priimto (-ų) sprendimo (-ų) šiuo klausimu.
- 3.8** E. D. užginčijus <...> pareigą apsidrausti socialiniu draudimu ir mokėti įmokas remiantis pagrindu, kad ši pareiga negalioja pagal Sąjungos teisę, kurioje numatyta laisvė teikti paslaugas, gali būti išspręstas ginčas tarp suinteresuotojo asmens prieštaravimų dėl dviejų reikalavimų mokėti įmokas į privalomą pensijų sistemą už 2019 ir 2020 kalendorinius metus.
- 3.9** Šioje byloje ginčijama ribojamoji priemonė grindžiama būtinybe užtikrinti socialinio draudimo sistemų (šiuo atveju – pensijų sistemos) finansinę pusiausvyrą, kuri yra bendras nacionalinės teisės ir Sąjungos teisės tikslas.
- 3.10** Šio tikslo negalima pasiekti ilguoju laikotarpiu nustačius didesnį deficitą ir taikant laikinas priemones, nuolat atnaujinamas 1996 m. įsteigtas *Caisse d'amortissement de la dette sociale* (Socialinio draudimo skolos grąžinimo fondas, CADES), kuriam pavesta skolintis tarptautinėse kapitalo rinkose ir kuris šių paskolų grąžinimą užtikrina kitais nei socialinio draudimo įmokos ištekliais[;] socialinio draudimo skolos našta perkeliama jam, daugiausia skiriant įmokos socialinio draudimo skolai padengti (*contribution au remboursement de la dette sociale*, CRDS) lėšas ir dalį bendrosios socialinio draudimo įmokos (*contribution sociale généralisée*, CSG) lėšų. Iš pradžių buvo numatyta, kad CADES savo misiją užbaigs 2009 m., bet šiuo metu numatyta, kad ji tęs savo veiklą iki 2033 m.; likusi grąžintina skolos suma 2022 m. pabaigoje siekė 136 mlrd. EUR ir nuolat auga, be kita ko, dėl to, kad labai išaugo paskolų palūkanų normos.
- 3.11** Dėl to reikia konstatuoti, kad ilguoju laikotarpiu, mažiausiai nuo 1996 m. iki šiol ir, kaip numatoma, iki 2033 m., privalomojo dalyvavimo socialinio draudimo sistemoje ir įmokų mokėjimo nepakanka numatytam socialinės apskaitos finansinės pusiausvyros tikslui pasiekti. Šia privaloma dalyvavimo socialinio draudimo sistemoje ir įmokų mokėjimo sistema ribojamas Sąjungos teisės, kurioje numatyta laisvė teikti paslaugas, taikymas, o šios išimties pateisinimas grindžiamas nuolat nepasiekiamu tikslu.
- 3.12** Vadinas, reikia pripažinti, kad E. D. pateiktas klausimas, kuriuo ginčijamas negalėjimas savo pasirinktos senatvės pensijos kaupti naudojantis kita pasirinkta priemone, yra svarbus, kad kyla abejonių dėl nacionalinės sistemos atitikties Sąjungos teisei laisvės teikti paslaugas atžvilgiu ir kad dėl to reikia, kad ESTT pateiktų išaiškinimą prejudiciniame sprendime.
- 3.13** Iš 4 klausimų, kuriuos E. D. prašo teismo pateikti ESTT prejudiciniame sprendimui priimti, svarbūs tik du <...>. Į prašymo priimti prejudicinį sprendimą apimtį nepatenka klausimai, susiję su teisėtumu ir būtinos bei mažiausiai ribojančios priemonės sąvoka.
- 3.14** Toliau išdėstytas prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra performuluotas <...>.

3.15 <...> [procesiniai formalumai]

4 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

Teismas prašo Teisingumo Teismo atsakyti į šį klausimą:

Ar SESV 56 straipsnis, kuriame numatyta laisvė teikti paslaugas, turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį draudžiama nustatyti pareigą apsidrausti pagal Socialinės apsaugos kodekso L 111–1 straipsnyje numatytą valstybinę socialinio draudimo sistemą (nagrinėjamu atveju – CARCDSF senatvės pensijų draudimo sistemą) ir mokėti jai įmokas, remiantis, viena vertus, nuoseklumo kriterijumi ir, kita vertus, sistemiškumo kriterijumi, nes nacionaline ribojamąja priemone siekiama išlaikyti ir užtikrinti socialinės apsaugos sistemos finansinę pusiausvyrą, vis dėlto niekada jos nepasiekiant ir organizuojant nuolat susidarancio deficito valdymą?

<...>

DARBINIS VERTINIMAS